

Lesidee 1

Cultuursnack Burgerschap

Deze gratis kant-en-klare lessen voor het digibord geven docenten in het vmbo en mbo handvatten om urgente en complexe onderwerpen bespreekbaar te maken. Elke les koppelt een onderwerp uit het vak Burgerschap aan een kunstwerk en historische feiten. Zo leren studenten met andere ogen te kijken naar zichzelf, de ander en hun omgeving. Vooral de lessen over *Uitsluiting*, *Solidariteit*, *Vrijheid van Meningsuiting* en *Mensenrechten* zijn heel geschikt om te behandelen rondom het thema Vrijheid.

Lesidee 2

Protestmuziek!

Geef je les een muzikale insteek en bespreek thema's zoals oorlog, vrijheid en burgerschap aan de hand van protestliedertjes. Al eeuwenlang gaan verzet en muziek hand in hand en leiden wereldwijd tot actie én censuur. Luister met studenten naar verzetmuziek van de plantage tot de straat, en van Boudewijn de Groot tot Pussy Riot en Kendrick Lamar. Inspireer je studenten tot het schrijven van hun eigen protestlied over onderwerpen die hen bezighouden en maak zo burgerschap en vrijheid op een creatieve manier invoelbaar.

Lesidee 3

Films over vrijheid

Ga naar de gratis filmvertoningen voor het vo en mbo! Dit jaar staan twee indrukwekkende films centraal rond het thema 80 jaar vrijheid: *Das Glaszimmer* (over een jongen in Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog die de waarheid ontdekt over of zijn vader nou wel of geen held is) en *The Mind Game* (over een Afghaanse vluchteling die worstelt met trauma's na zijn reis). De films worden vertoond in onder andere Alphen aan den Rijn, Dordrecht en Gouda.

Lesidee 4

Klein verzet en solidariteit

Bedenk met klas één ding (bijvoorbeeld een favoriete snack, kledingstuk, artiest) dat belangrijk is voor de groep als onderdeel van hun cultuur en identiteit. Stel dat er oorlog uitbreekt en dit ding nu verboden zou worden: op welke manieren zou je dan samen 'klein verzet' kunnen plegen? Moedig leerlingen aan na te denken over hun eigen talenten en hoe ze deze op creatieve manieren kunnen inzetten voor zichzelf of uit solidariteit met de ander. Via de QR-code vind je voorbeelden van klein verzet en solidariteit uit de geschiedenis, ter inspiratie.

IN DE KLAS

Lesidee 5

Gebruik het lesmateriaal van 4FREE

4FREE is een hapklare online leeromgeving voor leerkrachten en studenten van het mbo en vo. Met als doel om jongeren vooral met elkaar in gesprek te laten gaan, biedt dit platform interactieve inspirerende voorbeelden waarin burgerschap en geschiedenis elkaar raken. Met prikkelende artikelen, video's, interviews en meer verdieping over de oorlog in Nederland én de toenmalige koloniën gaan studenten aan de slag met wat democratie, vrijheid en onvrijheid nu voor hen betekenen.

Lesidee 6

Boek een Vrijheidscollage

Boek een Vrijheidsspreker in de klas via de Vrijheidscollages. De sprekers en thema's passen bij de beleavingswereld en interesses van jongeren. Laat je studenten meedoen met een collage van bijvoorbeeld Hedy d'Ancona, Rico, Peter Kwint of Emine Uğur. De sprekers zoeken naar manieren om jongeren kritisch te laten nadenken over onderwerpen die nieuw voor hen zijn. De Vrijheidssprekers vertellen hun verhaal, maar horen ook graag van leerlingen en studenten hoe zij over vrijheid denken.

VRIJHEIDSKAART ZUID-HOLLAND

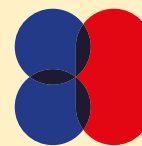
80 jaar vrijheid op het mbo

Vouw deze Vrijheidskaart open en ontdek met je studenten via een klassikaal of individueel bezoek bijzondere locaties in Zuid-Holland rond het thema vrijheid. Aan de buitenkant van de kaart vind je zes lesideeën om met jouw studenten met dit onderwerp aan de slag te gaan.

Scan voor meer informatie

ERFGOEDHUIS
ZUID-HOLLAND

80 jaar
vrijheid
Zuid-Holland

Colofon: Deze Vrijheidskaart is gemaakt door Erfgoedhuis Zuid-Holland in het kader van 80 jaar Vrijheid, met steun van provincie Zuid-Holland. **Redactie en tekst:** Marjolein Kik en Iris Brandts. **Vormgeving:** studioBoven grafisch ontwerp. Uitgave april 2025. **Fotocredits:** NM Oranjehotel, Collectie NIOD, Museum Engelandvaarders, Sarah Dona Fotografie. **Vragen of opmerkingen:** educatie@erfgoedhuis-zh.nl, www.erfgoedhuis-zh.nl

OP PAD

Museum Engelandvaarders

Ervaar de verhalen van jonge mensen die een gevaarlijke tocht maakten om tijdens de Tweede Wereldoorlog in verzet te komen.

Nationaal Monument Oranjestad

Loop door de gangen van het oude gevangeniscomplex uit de Tweede Wereldoorlog en hoor de verhalen over angst, onzekerheid, willekeur, maar ook over hoop en vriendschap.

Vrijheidslocaties

- 1 Atlantikwall Museum Noordwijk
- 2 Museum Engelandvaarders
- 3 Vliegveld Valkenburg
- 4 Bunkercomplex Rijksdorp
- 5 Vleermuisbunker Wassenaar
- 6 Nationaal Monument Oranjestad
- 7 Atlantikwall Museum Den Haag
- 8 Vredespaleis
- 9 Indisch Herinneringscentrum
- 10 Nationaal Archief
- 11 ProDemos
- 12 Museum Bescherming Bevolking Rijswijk
- 13 Atlantikwall Museum Hoek van Holland
- 14 Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum
- 15 Museum Rotterdam '40-'45 NU
- 16 Biberbunker Oostvoorne
- 17 Verdedigingswerken Hellevoetsluis
- 18 Bunkerroute De Punt

Indisch Herinneringscentrum

Ontdek de thema's kolonialisme, migratie, oorlog en identiteit vanuit de bijzondere geschiedenis van voormalig Nederlands-Indië.

Museum Rotterdam '40-'45 NU

Beleef wat het betekent als jouw stad gebombardeerd wordt en doe mee aan het educatieve programma De Bouwplaats.

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

80 jaar
7vrijheid
Zuid-Holland